

ภาคผนวก ก

อาหารเลี้ยงเชื้อและวิธีการเตรียม

Casein Starch Agar (CSA)

Soluble starch	10	กรัม
Casein	0.3	กรัม
KNO ₃	2	กรัม
NaCl	2	กรัม
K ₂ HPO ₄	2	กรัม
MgSO ₄ ·7H ₂ O	0.05	กรัม
CaCO ₃	0.02	กรัม
FeSO ₄ ·7H ₂ O	0.01	กรัม
Agar	20	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Glucose Soybean media (GSM)

Glucose	20	กรัม
Soybean	20	กรัม
NaCl	4	กรัม
K ₂ HPO ₄	0.05	กรัม
MgSO ₄ ·7H ₂ O	0.5	กรัม
CaCO ₃	5	กรัม
Agar	20	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Inhibitory Mold Agar-2 (IMA-2) (Shimizu *et al.*,2002)

Glucose	5	กรัม
Soluble starch	5	กรัม
Beef extract	1	กรัม
Yeast extract	1	กรัม
NZ-case (enzyme hydrolyzed casein)	2	กรัม
NaCl	2	กรัม
CaCO ₃	1	กรัม
Agar	15	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Nutrient Agar (NA)

Peptone	5	กรัม
Beef extract	3	กรัม
Agar	20	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Nutrient Broth (NB)

Peptone	5	กรัม
Beef extract	3	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Potato Dextrose Aga (PDA)

มันฝรั่ง	200	กรัม
Dextrose	20	กรัม
Agar	15	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

นำมันฝรั่งมาล้างให้สะอาด และปอกเปลือก หั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ประมาณ 1*1 เซนติเมตร ชั่งน้ำหนักให้ได้น้ำหนัก 200 กรัม แบ่งน้ำออกเป็นสองส่วนเท่าๆกัน นำมันฝรั่งไปต้มในน้ำ 500 มิลลิลิตร ต้มจนมันฝรั่งสุก จากนั้นกรองเอากากมันฝรั่งทิ้งไป นำน้ำตาลกับวุ้นไปละลายกับกับน้ำที่เหลืออีก 500 มิลลิลิตร แล้วนำไปต้มจนวุ้นสุก จากนั้นนำมาผสมกันน้ำต้มมันฝรั่ง ปรับปริมาตรสุดท้ายเป็น 1 ลิตร จึงอาหารที่ได้นำไปฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 20 นาที

Soil Extract Glucose Agar

K_2HPO_4	0.25	กรัม
$CaCO_3$	0.25	กรัม
$MgSO_4 \cdot 7H_2O$	0.125	กรัม
Dextrose	0.375	กรัม
Agar	5	กรัม
**ASE	100	มิลลิลิตร
Distilled water	150	มิลลิลิตร

**ASE (Autoclaved soil Extract) ได้จากการนำดินที่ผ่านการนึ่งฆ่าเชื้อ ผสมน้ำ ปริมาตร 1:1 (500 มิลลิลิตร :500 มิลลิลิตร) จากนั้นนำไปนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นเวลา 20 นาที ตั้งทิ้งไว้ให้ตกตะกอน กรองจนได้สารละลายดินที่ไม่มีอนุภาคดินเจือปน นำไปนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นเวลา 20 นาที อีกครั้ง

Starch Casein Agar

Soluble starch	10	กรัม
Casein	0.3	กรัม
K ₂ HPO ₄	2	กรัม
NaCl	2	กรัม
MgSO ₄ ·7H ₂ O	0.05	กรัม
CaCO ₃	0.02	กรัม
FeSO ₄ ·8H ₂ O	0.01	กรัม
KNO ₃	2	กรัม
Agar	20	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Tetrazolium Chloride Medium (TZC) (Atlas, 1993)**1. TZC broth**

Peptone	1	กรัม
Glucose	0.5	กรัม
Pancreatic digest of casein	0.1	กรัม
2, 3, 5 – Triphenyl tetrazolium chloride solution	10	มิลลิลิตร
Distilled water	990	มิลลิลิตร

2. TZC agar

TZC broth	1	ลิตร
Agar	17	กรัม

ละลาย 2, 3, 5 – Triphenyl tetrazolium chloride 0.5 กรัม ในน้ำกลั่น 10 มิลลิลิตร แยกเก็บไว้ในขวดฝาเกลียว ส่วนผสมที่เหลือให้ละลายให้เข้ากัน เก็บไว้ในขวดอาหารเลี้ยงเชื้อ หลังจากนั้นนำไปนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นเวลา 15 นาที

เมื่อจะนำมาใช้ให้ทดสอบละลาย 2,3,5 – Triphenyl tetrazolium chloride 10 มิลลิลิตร ผสมลงในขวดอาหารที่มีอุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส แล้วเขย่าให้เข้ากัน

Yeast extract - Malt extract - Glucose Broth (YMGB)

yeast extract	4	กรัม
malt extract	10	กรัม
glucose	4	กรัม
K ₂ HPO ₄	2	กรัม
Bacto-agar	16	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

Yeast Starch Agar (YSA)

Yeast extract	2	กรัม
Soluble starch	10	กรัม
Agar	15	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ฆ่าเชื้อด้วยหม้อนึ่งแรงดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 15 นาที

อาหารทดสอบเอนไซม์เซลลูเลส

(NH ₄) ₂ SO ₄	1	กรัม
MgSO ₄	1	กรัม
CaCl ₂	1	กรัม
MnSO ₄	1	กรัม
Carboxy Methyl Cellulose (CMC)	10	กรัม
Yeast extract	1	กรัม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Glucose	10	กรัม
Agar	18	กรัม
Distilled water	1	ลิตร

ละลาย CMC ในน้ำปริมาตร 500 มิลลิลิตร เมื่อละลายดีแล้วจึงเติมสารเคมีทีละชนิด จากนั้นจึงปรับปริมาตรให้ได้ 1 ลิตร นำไปนึ่งฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิ 121 องศาเซลเซียส ความดัน 15 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว เป็นเวลา 20 นาที

สีย้อมทดสอบ

0.1% Congo red

Congo red	0.1	กรัม
Distilled water	100	มิลลิลิตร

ละลาย Congo red ในน้ำกลั่น 100 มิลลิลิตร คนให้เข้ากัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 8 การทดสอบความสามารถในการผลิตเอนไซม์เซลลูเลสจากแอคติโนมัยซีสไอโซเลท
ต่างๆ

ไอโซเลท	ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของวงใส (เซนติเมตร) ¹
S4, S5, S32, S52, S54	0.3
C3-4, S11, S36 , S59	0.4
S2, S30, S34, S39, S51, S60	0.9
S10, S12, S31, S37, S43	1.0
C4-9, S13, S33, S35, S50	1.2
S3, S8, S21, S44, S45	1.6
S9, S18, S26, S27, S42, S57	1.7
C1-1, S7, S17, S29, S38, S53	1.8
C3-6, C3-7, S14, S20, S40, S56	1.9
C3-5, C4-14, S6, S15, S23, S49	2.0
C2-1, C2-2, S16, S28, S41, S58	2.1
C1-2, S1, S19, S46	2.2
C4-5, C4-6, C4-15, S22, S55	2.5
C3-2, C4-2, C4-4, C4-11, S24	2.6
C3-1, C4-1, C4-7, C4-13	2.7
C3-3, C4-3, C4-8, C4-12, S25, S47	2.8
C1-3, C4-10, S48	2.9

¹ เฉลี่ยจาก 3 ซ้ำ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวศวดี อุดมพิทักษ์เดชา
วัน เดือน ปีเกิด	27 มีนาคม 2525
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนพระหฤทัย เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2537 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนปิ่นสร้อยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2539 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (ชีววิทยา) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2547

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved